

Finansdepartementet

Stockholm
2021-10-21

Vår referens
Pontus Lindström

Dnr
Fi2021/02366

Remissyttrande om betänkandet Ett nytt regelverk för bygglov (SOU 2021:47)

I utredningens betänkande föreslås ett nytt regelverk för bygglov med en rad förändringar som syftar till att skapa en effektivare, enklare och mer lättöverskådlig bygglagstiftning i Sverige. Företagarna välkomnar utredningens ansats att förenkla regelverket då en stor mängd av landets företagare upplever bygglovsprocessen som en barriär för att kunna växa och skala upp företagets verksamhet. Det beror dels på att själva lagstiftningen under tidigare år har skapat en mängd undantag som gör regelverket komplext och svårtolkat, dels på grund av att tillämpningen av bygglagstiftningen ser väldigt olika ut beroende på var i Sverige företagen verkar. Samtidigt finns det ett stort behov, inte minst kopplat till företagets kompetensförsörjning, av ett ökat bostadsbyggande runt om i landet vilket också kommer kräva en förenklad bygglagstiftning.

Företagarnas utgångspunkt är att det alltid ska vara lätt för företag att göra rätt. Regelförenkling, förutsägbarhet samt minskade kostnader till följd av regler och kortare handläggningstider är helt avgörande för att bibehålla konkurrenskraften och öka tillväxten i svenska företag. Arbetet med detta bör ske på alla nivåer i samhället, inte minst på den kommunala då det är där många företag möter regelverken.

För de allra flesta företag är det under ytterst få tillfällen aktuellt att göra en större byggnation som uppfyller kriterierna för lovplikt. När så väl sker är det helt avgörande att regelverket är tydligt, att ansökningsförfarandet är enkelt och att ansökan handläggs skyndsamt. Om handläggningen drar ut på tiden riskerar det att få stora negativa konsekvenser för det enskilda företaget. I en undersökning genomförd av Näringslivets regelnämnd, NNR, i mars 2019 angav 12 procent av företagen att plan- och byggregler är bland de tre regelområden som medför störst hinder för tillväxt.

Under 2020 genomförde NNR även en kartläggning av kommunernas regeltillämpning vad gäller bland annat bygglov.¹ Resultatet visade på stora och ökande skillnader i tillämpningen av regelverket. Handläggningstiden för samma bygglovsärende varierar med tio veckor beroende på i vilken kommun ärendet hanteras, samtidigt som bygglovsavgiften (inklusive planavgift) varierar med hela 234 000 kronor. Den genomsnittliga avgiften för bygglov har enligt samma undersökning ökat med 14 procent från 2016 till 2020 och den genomsnittliga planavgiften har ökat med 34 procent. Även tillämpning av servicegarantier, turordningsregler för bygglov och graden av digitaliserat ansökningsförfarande varierar kraftigt mellan landets kommuner och inom regionerna.

Företagarna anser att tillämpningen av bygglagstiftningen behöver präglas av rättssäkerhet, konkurrensneutralitet och likabehandling. De stora skillnader som granskningen ovan uppvisar och de ökade kostnaderna för lov- och planavgifter är enligt Företagarna inte acceptabla. Det finns enligt Företagarna också lite som tyder på att det nya regelverk för bygglov som utredningen föreslår kommer bidra till en mer enhetlig tillämpning.

¹ *Bygglov – Handläggningstider, avgifter och digitalisering*, Näringslivets regelnämnd, 2020: <https://media.kommungranskning.se/Bygglov-2020.pdf>

företagarna

I utredningens slutbetänkande presenteras en stor mängd förslag, bland annat att flera åtgärder varken ska kräva lov eller anmälan till byggnadsnämnden (flertalet fasadändringar, tillbyggnader på under 30 kvm, nybyggnad av komplementbyggnader på under 30 kvm inom detaljplan och totalt 50 kvm utanför sådant område), vilket Företagarna ser som positivt. Å andra sidan föreslås att lovplikt införs för komplementbostadshus, så kallade Attefallshus, i de fall byggnaden ska användas som bostad samt att lovplikten generellt ska bli mer områdesdifferentierad, vilket Företagarna ställer sig mer frågande till.

Sammantaget är Företagarnas generella bedömning att utredningens förslag på marginalen kan göra det enklare för enskilda företag och privatpersoner att göra mindre om- och tillbyggnader men att förslagen inte kommer lösa problemet med att bygglagstiftningen sällan upplevs som tydlig, enkel och effektiv. I vissa fall finns det enligt Företagarna snarare en risk att utredningens förslag kommer innebära ännu fler undantag och särslagstiftning som gör regelverket än mer svåröverskådligt, både för enskilda som ansöker om bygglov men också för kommunernas handläggare.

Utredningen föreslår som nämnts heller inga tillräckligt omfattande åtgärder som syftar till att göra kommunernas tillämpning av bygglagstiftningen mer enhetlig och minska de skillnader som finns i landet vad gäller handläggningstid, avgifter och tjänstegarantier vilket Företagarna ser som en stor brist, om ambitionen är att skapa ett effektivare, enklare och mer lättöverskådligt regelverk för växande företag och byggnation i hela landet.

Pontus Lindström
Näringspolitisk expert
Företagarna

Fredrik Östbom
Samhällspolitisk chef
Företagarna

Företagarna

Besöksadress: Rådmanngatan 40 | Postadress: 106 67 Stockholm
www.foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08-406 17 00